

**UCHWAŁA NR XX/140/12
RADY MIEJSKIEJ W LIPSKU**

z dnia 28 grudnia 2012 r.

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie Statutu Sołectwa Jałowo.

Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172, Nr 232, poz. 1378), art. 18 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887 i Nr 217, poz. 1281 oraz z 2012 r. poz. 567) uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Ogłasza się tekst jednolity uchwały w sprawie Statutu Sołectwa Jałowo.

2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, nastąpi w formie obwieszczenia Rady Miejskiej w Lipsku z dnia 28 grudnia 2012 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie Statutu Sołectwa Jałowo, zgodnie z brzmieniem załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Lipska.

§ 3. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

2. Obwieszczenie, o którym mowa w § 1 ust. 2, podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

3. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady

mgr inż. Jerzy Krysztopik

**OBWIESZCZENIE
RADY MIEJSKIEJ W LIPSKU**

z dnia 28 grudnia 2012 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Jałowo.

1. Na podstawie art.16 ust.3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2011 r. Nr 197, poz.1172 i Nr 232, poz. 1378) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst uchwały Nr XXIII/170/05 Rady Miejskiej w Lipsku z 16 czerwca 2005 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Jałowo (Dz.Urz.Woj.Podl. z 2005 r. Nr 16, poz. 1868), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

1) uchwałą nr XXXI/243/09 Rady Miejskiej w Lipsku z 28 grudnia 2009 r. w sprawie zmiany Statutu Sołectwa Jałowo.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity uchwały nie obejmuje:

1) § 31 uchwały nr XXIII/170/05 Rady Miejskiej w Lipsku z 16 czerwca 2005 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Jałowo (Dz.Urz.Woj.Podl. z 2005 r. Nr 16, poz. 1868), który stanowi:

„§ 31. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Lipska.”;

2) § 32 uchwały nr XXIII/170/05 Rady Miejskiej w Lipsku z 16 czerwca 2005 r. w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Jałowo (Dz.Urz.Woj.Podl. z 2005 r. Nr 16, poz. 1868), który stanowi:

„§ 32. Statut wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.”;

3) § 2 uchwały nr XXXI/243/09 Rady Miejskiej w Lipsku z 28 grudnia 2009 r. w sprawie zmiany Statutu Sołectwa Jałowo (Dz.Urz.Woj.Podl. z 2010 r. Nr 7, poz. 121), który stanowi:

„§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Lipska.”;

4) § 3 uchwały nr XXXI/243/09 Rady Miejskiej w Lipsku z 28 grudnia 2009 r. w sprawie zmiany Statutu Sołectwa Jałowo (Dz.Urz.Woj.Podl. z 2010 r. Nr 7, poz. 121), który stanowi:

„§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.”.

3. Obwieszczenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady

mgr inż. Jerzy Krysztopik

Załącznik do obwieszczenia
Rady Miejskiej w Lipsku
z 28 grudnia 2012 r.

**Uchwała Nr XXIII/170/05
Rady Miejskiej w Lipsku
z 16 czerwca 2005 r.**

w sprawie uchwalenia Statutu Sołectwa Jałowo

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i w związku z art. 35 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558 i Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420) uchwała się, co następuje:

Rozdział 1.

Nazwa i teren działania

§ 1. 1. Ogół mieszkańców sołectwa Jałowo stanowi samorząd mieszkańców wsi.

2. Nazwa samorządu mieszkańców wsi brzmi: Sołectwo Jałowo.

§ 2. 1. Sołectwo Jałowo jest jednostką pomocniczą, której mieszkańcy wspólnie z innymi sołectwami i miastem Lipsk tworzą wspólnotę samorządową gminy Lipsk.

2. Samorząd mieszkańców wsi – sołectwa Jałowo działa na podstawie przepisów prawa, a w szczególności:

- 1) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 116, poz. 1203);
- 2) na podstawie Statutu Gminy Lipsk;
- 3) niniejszego Statutu.

§ 3. Teren działania sołectwa Jałowo obejmuje wieś Jałowo.

Rozdział 2.

Organizacja i zakres działania

§ 4. 1. Organami sołectwa są:

- 1) zebranie wiejskie – organ uchwałodawczy;
- 2) sołtys – organ wykonawczy.

2. Działalność sołtysa wspomaga Rada Sołecka.

3. Zebranie wiejskie może powołać stałe lub doraźne komisje, określając zakres ich działania).

§ 5. 1. Do zadań samorządu mieszkańców wsi – sołectwa należy:

- 1) udział w rozpatrywaniu spraw socjalno – bytowych, opieki zdrowotnej, kultury, sportu, wypoczynku i innych związanych z miejscem zamieszkania;
- 2) organizowanie wspólnych działań na rzecz miejsca zamieszkania;
- 3) tworzenie pomocy sąsiedzkiej;
- 4) sprawowanie kontroli społecznej nad działalnością jednostek organizacyjnych związanych z warunkami życia na wsi.

§ 6. 1. Zadania określone w § 5 samorząd mieszkańców wsi realizuje w szczególności poprzez:

- 1) podejmowanie uchwał w sprawach sołectwa w ramach przyznanych kompetencji;
- 2) opiniowanie spraw należących do zakresu działania samorządu mieszkańców;
- 3) współuczestniczenie w organizowaniu i przeprowadzaniu przez Radę Miejską konsultacji społecznej projektów uchwał Rady Miejskiej w sprawach o podstawowym znaczeniu dla mieszkańców sołectwa;
- 4) występowanie z wnioskami do Rady Miejskiej o rozpatrzenie spraw dotyczących funkcjonowania sołectwa, których załatwienie wykracza poza możliwości mieszkańców sołectwa;
- 5) współpracę z radnymi z terenu sołectwa w zakresie organizacji spotkań z wyborcami, dyżurów oraz kierowanie do nich wniosków dotyczących sołectwa.

Rozdział 3.

Organizacja i zadania organów jednostki pomocniczej

§ 7. 1. Do wyłącznej właściwości zebrania wiejskiego należy:

- 1) wybór i odwołanie sołtysa;
- 2) wybór i odwołanie rady sołeckiej;
- 3) uchwalenie rocznego planu rzeczowo – finansowego oraz dokonywanie jego zmian;
- 4) przyjmowanie sprawozdań finansowych sołtysa, przy czym nie przyjęcie sprawozdania jest równoznaczne z wnioskiem o odwołanie sołtysa i rady sołeckiej;
- 5) wydawanie opinii w sprawach mienia gminnego znajdującego się na terenie sołectwa;
- 6) podejmowanie uchwał w sprawach zarządzania mieniem gminnym;
- 7) opiniowanie celowości utworzenia, poszerzenia i likwidacji sołectwa lub powołania jednostek niższego rzędu;
- 8) opiniowanie projektu statutu sołectwa.

§ 8. 1. Uchwały lub opinie zebrania wiejskiego sołtys przekazuje Burmistrzowi.

2. Burmistrz w zależności od charakteru sprawy załatwia je we własnym zakresie lub przekazuje do rozpatrzenia na sesji Rady Miejskiej.

3. O sposobie załatwienia spraw Burmistrz informuje zebranie wiejskie lub sołtysa.

§ 9. Do realizacji wspólnych przedsięwzięć samorząd mieszkańców wsi nawiązuje współpracę z samorządami mieszkańców sąsiednich sołectw, w tym zakresie zawiera porozumienia określając zakres i sposób wykonania wspólnych zadań, może podejmować wspólne uchwały.

Rozdział 4.

Sołtys i rada sołecka

§ 10. 1. Kadencja sołtysa, rady sołeckiej i innych organów powołanych przez zebranie wiejskie trwa cztery lata.

2. Działalność sołtysa i rady sołeckiej ma charakter społeczny.

§ 11. 1. Sołtys wykonuje uchwały Zebrania Wiejskiego i organów Gminy oraz inne zadania określone przepisami prawa.

2. Do obowiązków sołtysa należy w szczególności:

- 1) zwoływanie zebrań wiejskich i przewodniczenie ich obradom;
- 2) zwoływanie posiedzeń rady sołeckiej i przewodniczenie ich obradom;
- 3) wpływanie na wykorzystanie aktywności mieszkańców służącej poprawie gospodarki i warunków życia w sołectwie;
- 4) reprezentowanie mieszkańców sołectwa na zewnątrz;
- 5) uczestniczenie w naradach sołtysów;
- 6) wykonywanie powierzonych mu przepisami prawa zadań z zakresu administracji publicznej;

- 7) administrowanie składnikami mienia i środkami finansowymi, które gmina przekazała sołectwu do korzystania;
- 8) potwierdzenie okoliczności, których przy załatwianiu spraw przez mieszkańców wymagają przepisy prawa;
- 9) sporządzanie sprawozdań z działalności sołectwa;
- 10) dokonywanie rozliczenia finansowego z zakresu administrowania mieniem komunalnym znajdującym się na terenie sołectwa;
- 11) wykonywanie innych zadań należących do sołectwa z mocy ogólnie obowiązujących przepisów między innymi w zakresie obronności i ochrony pożarowej, inkasa niektórych podatków i opłat, zapobieganie klęskom żywiołowym oraz usuwanie ich skutków;
- 12) prowadzenie dokumentacji związanej z wykonywaniem zadań własnych, zawierającej między innymi:
  - a) protokoły z zebrzań sołeckich,
  - b) sprawozdania i umowy.

3. Na zebraniach wiejskich sołtys przedkłada informację o swojej działalności oraz o realizacji dochodów i wydatków sołectwa.

4. Sołtys bierze udział w sesjach Rady Miejskiej.

5. Na sesjach Rady Miejskiej sołtysowi przysługuje prawo występowania z głosem doradczym. Może również zgłaszać wnioski w imieniu zebrania mieszkańców.

§ 12. 1. Przy wykonywaniu swoich zadań Sołtys współdziała z Radą Sołecką. Rada Sołecka składa się z 3 osób, w tym sołtysa.

2. Do obowiązków rady sołeckiej należy wspomaganie działalności sołtysa. Rada Sołecka ma charakter opiniotwórczy i doradczy.

3. Posiedzenia rady sołeckiej odbywają się w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz na pół roku. Posiedzeniom przewodniczy sołtys.

4. W posiedzeniach rady może uczestniczyć radny z tego sołectwa.

5. Rada Sołecka w szczególności:

- 1) opracowuje i przedkłada na zebraniu projekty uchwał w sprawach będących przedmiotem rozpatrywania przez zebranie;
  - 2) opracowuje i przedkłada na zebraniu wiejskim projekty programów pracy samorządu;
  - 3) występuje wobec zebrania wiejskiego z inicjatywami dotyczącymi udziału mieszkańców w rozwiązywaniu problemów sołectwa i realizacji zadań samorządu;
  - 4) organizuje wykonywanie uchwał zebrania wiejskiego oraz kontroluje ich realizację;
  - 5) współdziała z właściwymi organizacjami społecznymi w celu wspólnej realizacji zadań.
6. Na zebraniach wiejskich sołtys składa informację o działalności rady sołeckiej.

Rozdział 5.

Zasady i tryb zwoływania zebrzań wiejskich oraz warunki ważności podejmowania uchwał

§ 13. Prawo do udziału w zebraniu wiejskim mają wszyscy mieszkańcy sołectwa, posiadający czynne prawo wyborcze.

§ 14. 1. Zebranie wiejskie zwołuje sołtys:

- 1) z własnej inicjatywy;
- 2) z inicjatywy rady sołeckiej;
- 3) na żądanie co najmniej 1/5 mieszkańców uprawnionych do udziału w zebraniu;
- 4) na żądanie Rady Miejskiej lub Burmistrza.

§ 15. 1. Zebranie wiejskie odbywa się w miarę istniejących potrzeb, jednak nie rzadziej niż dwa razy w roku.

2. Termin i miejsce zebrania wiejskiego sołtys podaje do wiadomości publicznej w sposób przyjęty w sołectwie, na 3 dni przed terminem zebrania.

3. Zebranie wiejskie zwołane na wniosek mieszkańców, Rady Miejskiej, Burmistrza winno odbyć się w terminie 7 dni od daty doręczenia wniosku, chyba że wnioskodawca proponuje termin późniejszy.

§ 16. 1. Zebranie wiejskie jest ważne, gdy mieszkańcy zostali o nim prawidłowo zawiadomieni, zgodnie z wymogami Statutu.

2. Zebranie wiejskie otwiera sołtys i przewodniczy jego obradom. Zebranie wiejskie może wyznaczyć inną osobę na przewodniczącego zebrania.

3. Porządek obrad ustala zebranie wiejskie na podstawie projektu przedłożonego przez sołtysa.

4. Projekt porządku obrad winien być skonsultowany z radą sołecką. Sprawy proponowane do rozpatrzenia na zebraniu winny być należycie przygotowane.

5. Obowiązkiem sołtysa jest zapewnienie referentów spraw rozpatrywanych na zebraniu. W przypadku powstania trudności, winien zwrócić się do Przewodniczącego Rady Miejskiej lub Burmistrza o pomoc.

§ 17. 1. Zebranie wiejskie jest uprawnione do przeprowadzania wyborów oraz podejmowania uchwał w obecności co najmniej 1/5 uprawnionych do głosowania osób.

2. W przypadku braku określonego w ust. 1 quorum, następne zebranie mieszkańców sołectwa odbywa się po upływie 15 minut od wyznaczonego pierwszego terminu zebrania bez względu na liczbę obecnych na zebraniu.

3. Uchwały zebrania zapadają zwykłą większością głosów. W przypadku równej ilości głosów, decyduje głos przewodniczącego.

4. Głosowanie odbywa się w sposób jawny.

5. Z przebiegu Zebrania Wiejskiego sporządza się protokół. Lista obecności uczestników Zebrania stanowi załącznik do protokołu.

Rozdział 6.

Tryb wyboru Sołtysa i Rady Sołeckiej

§ 18. 1. Zebranie wiejskie, na którym ma być dokonany wybór sołtysa i rady sołeckiej zwołuje Burmistrz. W tym celu określa miejsce, dzień i godzinę zebrania wiejskiego oraz wyznacza przewodniczącego zebrania. Burmistrz może powierzyć przewodniczenie takiemu zebraniu przez radnego Rady Miejskiej, pracownika Urzędu lub jednostki organizacyjnej gminy.

2. Informacja Burmistrza o zwołaniu zebrania wiejskiego dla wyboru sołtysa podaje się do wiadomości mieszkańców sołectwa co najmniej na 7 dni przed wyznaczoną datą zebrania.

§ 19. 1. Wybory sołtysa i członków rady sołeckiej lub odwołanie przeprowadza komisja w składzie co najmniej 3 osób wybranych spośród uprawnionych uczestników zebrania.

2. Członkiem komisji nie może być osoba kandydująca na sołtysa lub członka rady sołeckiej.

3. Wybory przeprowadza się na kartkach do głosowania opatrzonych pieczęcią rady miejskiej.

4. Do zadań komisji wyborczej należy:

- 1) przyjęcie zgłoszeń kandydatów;
- 2) przeprowadzenie głosowania;
- 3) ustalenie wyniku wyborów;
- 4) ogłoszenie wyniku wyborów;
- 5) sporządzenie protokołu o wynikach wyborów.

5. Protokół podpisują członkowie komisji oraz przewodniczący zebrania.

§ 20. 1. Wybory odbywają się przy nieograniczonej liczbie kandydatów zgłoszonych bezpośrednio przez uprawnionych uczestników zebrania.

2. W pierwszej kolejności należy przeprowadzić zgłoszenia kandydatów i głosowanie dla dokonania wyboru sołtysa. W drugiej kolejności przeprowadza się wybory członków rady sołeckiej.

§ 21. Za wybranych uważa się kandydatów, którzy uzyskali największą liczbę głosów. W przypadku równej liczby głosów na dany mandat, komisja przeprowadza ponowne wybory pomiędzy kandydatami, którzy otrzymali równą ilość głosów.

§ 22. Wyboru lub odwołania sołtysa i członków rady sołeckiej dokonuje się w głosowaniu tajnym.

§ 23. 1. Sołtys i członkowie rady sołeckiej mogą być przez zebranie wiejskie odwołani przed upływem kadencji, jeżeli nie wykonują swoich obowiązków, naruszają postanowienia statutu i uchwały zebrania. Uzasadniony wniosek o odwołanie powinien być poddany głosowaniu na zebraniu, na którym został zgłoszony lub na następnym w terminie do jednego miesiąca.

2. Odwołanie z zajmowanych funkcji winno być podjęte po wysłuchaniu zainteresowanych.

§ 24. 1. W przypadku odwołania lub ustąpienia sołtysa, Burmistrz zwołuje zebranie wiejskie celem wyboru nowego sołtysa.

2. Wybory w celu uzupełnienia składu rady sołeckiej lub dokonania wyboru nowego składu całej rady sołeckiej przeprowadza samodzielnie zebranie wiejskie, zwołane przez sołtysa.

Rozdział 7. Gospodarka finansowa sołectwa

§ 25.¹⁾ Gospodarkę finansową regulują odrębne przepisy.

§ 26.²⁾ (uchylony)

Rozdział 8. Sołecka Gospodarka Mieniem

§ 27. 1. . Sołectwo zarządza przekazanym mu przez gminę mieniem komunalnym w zakresie określonym w niniejszym statucie.

2. Przekazanie i zwrot mienia następuje na podstawie protokołu zdawczo – odbiorczego podpisanego przez przedstawiciela Burmistrza oraz sołtysa.

3. W zakresie zarządu mieniem, o jakim mowa w ust. 1 sołectwo:

- 1) utrzymuje mienie w stanie niepogorszonym, poprzez dokonywanie niezbędnych napraw, konserwacji i remontów;
- 2) załatwia bieżące sprawy związane z eksploatacją mienia;
- 3) pobiera dochody i korzysta z mienia zgodnie z przeznaczeniem;
- 4) przeznacza do oddania w najem, dzierżawę lub do innego korzystania mienie gminne, przedstawiając Burmistrzowi propozycje warunków czynności prawnych, których przedmiotem jest to mienie.

Rozdział 9. Nadzór nad działalnością sołectwa

§ 28. 1. Rada Miejska sprawuje nadzór i kontrolę nad działalnością organów sołectwa w zakresie wykonywanych zadań.

2. Nadzór i kontrolę nad działalnością organów sołectwa sprawowany jest na podstawie kryterium zgodności z prawem, celowości, rzetelności i gospodarności.

3. W ramach przeprowadzonej kontroli Skarbnik Gminy oraz Burmistrz, którzy w tym zakresie mogą żądać niezbędnych informacji i danych.

4. Rada Miejska ma prawo żądać informacji i danych dotyczących funkcjonowania sołectwa niezbędnych do wykonywania przysługujących jej uprawnień.

5. Sołtys w terminie 7 dni od podjęcia uchwały przez Zebranie Wiejskie przekazuje uchwałę Radzie Miejskiej.

---

¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt. 1 uchwały Nr XXXI/243/09 Rady Miejskiej w Lipsku z 28 grudnia 2009 r. w sprawie zmiany Statutu Sołectwa Jałowo.

²⁾ Przez § 1 pkt. 2 uchwały Nr XXXI/243/09 Rady Miejskiej w Lipsku z 28 grudnia 2009 r. w sprawie zmiany Statutu Sołectwa Jałowo.

6. Rada Miejska na wniosek Komisji Rewizyjnej lub z własnej inicjatywy może uchylić uchwały Zebrania Wiejskiego na podstawie kryteriów określonych w § 28 ust. 2 niniejszego statutu.

Rozdział 10.

Postanowienia końcowe

§ 29. Zmiany statutu dokonuje Rada Miejska.

§ 30. Traci moc uchwała Nr IX/62/91 Rady Miejskiej w Lipsku z dnia 22 stycznia 1991 r. w sprawie uchwalenia statutu sołectwa Jałowo.

§ 31.³⁾ (pominięty).

§ 32.⁴⁾ (pominięty).

---

³⁾ Zamieszczony w ust. 2 pkt. 1 obwieszczenia.

⁴⁾ Zamieszczony w ust. 2 pkt. 2 obwieszczenia.